

УДК 796.093.34:796.5

DOI <https://doi.org/10.24195/olympicus/2025-2.14>**Риженко Дар'я Юріївна**

здобувач вищої освіти третього рівня навчання
кафедри здоров'я, фітнесу та рекреації
Харківська державна академія фізичної культури
ORCID ID: 0009-0009-4113-3081

Григорович Антон Михайлович

старший викладач кафедри «Автомобілів та транспортної інфраструктури»
Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»
ORCID ID: 0000-0001-5388-3159

АНАЛІЗ ДІЙ СУДДІВСЬКОЇ БРИГАДИ З ТОЧКИ ЗОРУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПРОВЕДЕННЯ ЗМАГАНЬ ЗІ СПОРТИВНОГО ГІРСЬКОГО ТУРИЗМУ

Актуальність представленої роботи підтверджується практичним значенням вирішення питань забезпечення безпеки під час організації та проведення змагань зі спортивного гірського туризму.

Специфікою змагань зі спортивного гірського туризму є потенційна небезпека, пов'язана з особливостями цього виду спорту. Це вимагає вирішення низки питань, спрямованих на забезпечення необхідного рівня безпеки під час підготовки та проведення таких змагань. Згідно з наявними нормативними документами відповідальність за вирішення цих питань покладено на заступника головного судді змагань з безпеки.

Наразі існує об'єктивна необхідність у розробленні конкретних методичних рекомендацій, спрямованих на визначення та регулювання дій заступника головного судді змагань з безпеки. Виробленню таких рекомендацій та їх адаптація до різних умов проведення змагань присвячена ця робота.

Мета: розробка конкретних методичних рекомендацій дій заступника головного судді змагань з безпеки в період їх проведення; визначення обсягу, порядку виконання та відповідальних виконавців пропонованих дій.

Методи дослідження: аналіз матеріалів спостережень за діями суддівської бригади при забезпеченні необхідного рівня безпеки змагань; аналіз наявних літературних джерел і використання матеріалів раніше проведених досліджень; структуризація та визначення обсягу необхідних технічних і технологічних дій членів суддівської бригади.

Результати дослідження. У роботі представлено розроблені рекомендації щодо забезпечення охоплення повного кола питань, вирішення яких лежить у компетенції заступника головного судді з безпеки.

Для полегшення роботи запропоновано чітке визначення кола питань залежно від етапу підготовки та проведення змагань. Визначено конкретні етапи, послідовність їх виконання, конкретні дії та відповідальні виконавці при виконанні робіт кожного з розглянутих етапів. Розглянуто алгоритми дій за різних сценаріїв проведення змагань з різними умовами їх проведення.

Представлені рекомендації повністю охоплюють увесь спектр питань забезпечення необхідного рівня безпеки під час проведення змагань зі спортивного гірського туризму та повністю описують сферу відповідальності та порядок дій заступника головного судді змагань з безпеки

Ключові слова: спортивний туризм, фактори ризику, безпека змагань, заступник головного судді з безпеки, алгоритм дій.

Вступ. Специфіка змагань зі спортивного гірського туризму диктує необхідність детального розгляду питань, пов'язаних із забезпеченням необхідного рівня безпеки [6].

Питання забезпечення безпеки під час проведення змагань регламентуються трьома основними документами, які містять нормативні вимоги в цій галузі. Загальні вимоги до забезпечення безпеки під час проведення змагань зі спортивного гірського туризму містяться

в «Правилах спортивних змагань зі спортивного туризму» [4]. Більш детальні вимоги містяться в «Технічному регламенті проведення спортивних змагань зі спортивного туризму (група спортивних дисциплін – “дистанція гірська”)» [5] та постанові Кабінету Міністрів від 18 грудня 1998 року «Про порядок підготовки спортивних споруд та інших спеціально відведених місць для проведення масових та культурно-видовищних заходів» зі змінами від 30.04.2024 року [3].

Зазначені документи містять низку вимог та окреслюють коло питань, які необхідно вирішити для досягнення необхідного рівня безпеки. Однак перелічені документи не містять детально розробленого повного комплексу конкретних дій для осіб, які забезпечують безпеку проведення змагань.

У продовженні роботи з розроблення конкретних практичних рекомендацій [1], у даній роботі представлено результати роботи з регламентації дій заступника головного судді змагань з безпеки.

Мета та завдання: у рамках раніше проведених досліджень [1], продовжити роботу з вироблення комплексного підходу щодо забезпечення необхідного рівня безпеки при проведенні змагань зі спортивного туризму.

У рамках проведеної роботи підходу забезпечити розробку та вироблення конкретних рекомендацій, спрямованих на виконання поставленого завдання.

З метою повного охоплення та забезпечення контролю всіх можливих характерних чинників виникнення небезпечних ситуацій розробити послідовність та обсяг конкретних дій, які забезпечують необхідний рівень безпеки під час проведення змагань зі спортивного туризму.

Методи дослідження. В основу роботи було покладено багаторічний досвід з підготовки, проведення та забезпечення безпеки на змаганнях зі спортивного туризму різного рівня. У рамках виконання роботи було проведено аналіз наявної суддівської документації, яка містить відомості про конкретні умови проведення змагань зі спортивного гірського туризму. Одночасно з цим був проведений літературний пошук та аналіз отриманої інформації, яка стосується проблематики забезпечення безпеки під час проведення змагань зі спортивного туризму загалом, і змагань зі спортивного гірського туризму зокрема.

На основі аналізу отриманої інформації запропоновано один із можливих способів структурування необхідних дій щодо забезпечення необхідного рівня безпеки під час проведення змагань зі спортивного туризму різних рангів і класів.

Результати дослідження. Аналіз наявних джерел інформації [2; 6] і результати раніше проведених досліджень [1] дають змогу звести всі можливі чинники виникнення небезпечних ситуацій до 4 основних груп. У загальному вигляді їх можна представити як:

- фактори виникнення небезпек, пов’язані з діями людей (людський фактор);
- фактори виникнення небезпек, пов’язані з відмовами технічних систем (відмова технічної системи);
- фактори виникнення небезпек, пов’язані з впливом природно-кліматичних чинників і стану навколишнього середовища (вплив навколишнього середовища);
- фактори виникнення небезпек, пов’язані з помилками в документах, що регламентують процедурні питання (процедура).

Необхідно звернути увагу, що будь-який із несприятливих факторів може виникнути на будь-якому етапі проведення змагань.

Для більш повного визначення необхідних дій щодо забезпечення необхідного рівня безпеки під час проведення змагань пропонується відокремити самостійні логічно закінчені основні процедурні етапи, які забезпечують вирішення цього питання безпосередньо під час їх проведення.

З урахуванням специфіки змагань зі спортивного гірського туризму, та усталеної практики їх проведення, пропонується виділити такі умовні етапи перевірки рівня забезпечення безпеки проведення змагань:

- етап перевірки місця проведення змагань;
- етап перевірки дистанції змагань;

- етап перевірки командного спорядження;
- етап показу дистанції змагань;
- етап проведення наради представників;
- етап вжиття заходів для збереження дистанції;
- етап перевірки готовності дистанції перед стартом.

Кожен із запропонованих етапів містить закінчений комплекс логічно взаємопов'язаних дій, який дає змогу охопити все коло питань, необхідних для забезпечення потрібного рівня безпеки на конкретному етапі проведення змагань.

У залежності від умов проведення конкретних змагань, кількості дистанцій і низки інших чинників, деякі з запропонованих етапів необхідно повторити кілька разів. Водночас, закінчений комплекс дій із забезпечення необхідного рівня безпеки диктує обов'язковість виконання всіх запропонованих етапів.

Виконання комплексу дій більшості із запропонованих етапів передбачає необхідність контролю можливих чинників виникнення небезпек, що належать до усіх чотирьох раніше перелічених умовних груп факторів виникнення небезпечних ситуацій.

Перший із запропонованих етапів «Етап перевірки місця проведення змагань». На цьому етапі передбачається виконання комплексу дій, які спрямовані на забезпечення необхідного рівня безпеки під час підготовки місця проведення майбутніх змагань, також на даному етапі контролюються підходи до місця розташування учасників, підходи до дистанцій змагань.

Відповідно до вимог нормативних документів, які регламентують сферу відповідальності членів головної суддівської колегії (далі – ГСК) та організаторів змагань, цей обсяг робіт виконується спільно з комендантом змагань. Комплекс дій цього етапу необхідно виконувати один раз, безпосередньо перед початком проведення змагань на етапі підготовки до заїзду та розміщення організаторів і учасників змагань.

Для зручності сприйняття всі необхідні дії цього етапу наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Етап перевірки місця проведення змагань

№	Послідовність перевірки	№	Необхідні дії
1.	Забезпечення зручності підходу до місця проведення змагань.	1.1	Видалити предмети, які заважають проходу до місця проведення змагань.
		1.2	У разі потреби навести перила.
		1.3	У разі потреби промаркувати маршрут підходу до місця проведення змагань.
2.	Забезпечення зручності підходу до дистанцій змагань.	2.1	Видалити предмети, які заважають проходу до дистанції.
		2.2	У разі потреби навести перила.
		2.3	У разі потреби промаркувати маршрут підходу до дистанції.
3.	Виключення потрапляння сторонніх предметів на дистанцію.	3.1	Очистити навколишню територію і територію дистанції від заважаючих та нестійких елементів рельєфу.
4.	Виключення несанкціонованого потрапляння сторонніх на дистанцію.	4.1	Визначити територію і розмістити огорожу на місці знаходження дистанції.
		4.2	У разі потреби розмістити інформаційні та попереджувальні таблички.
5.	Шляхи доступу при виникненні нештатної ситуації.	5.1	Намітити і підготувати шляхи підходу для проведення рятувальних робіт.

Наступним етапом у запропонованому алгоритмі дій є «Етап перевірки дистанції змагань». Відповідно до вимог нормативних документів усі дії цього етапу необхідно виконувати разом із начальником дистанції, який безпосередньо відповідає за стан та обладнання конкретної дистанції змагань. З урахуванням того, що змагання можуть проходити на кількох дистанціях, дії цього етапу необхідно послідовно повторити на всіх дистанціях спільно з начальниками відповідних дистанцій.

На даному етапі перевіряється ступінь підготовки місця розташування дистанції, суддівського обладнання, забезпечення необхідного рівня безпеки та зручності роботи на конкретній

дистанції. З огляду на те, що під час проведення змагань одночасно можуть бути задіяні кілька дистанцій, їхню перевірку доцільно проводити в міру готовності дистанцій до етапу «показ дистанції».

Як і в попередньому випадку, всі необхідні дії наведені в табличній формі та приведені у таблиці 2.

Таблиця 2

Етап перевірки дистанції змагань

№	Послідовність перевірки	№	Необхідні дії
1.	Перевірка цілісності та чистоти рельєфу на місці проведення дистанції.	1.1	Очистити територію дистанції від нестійких елементів рельєфу та таких, що заважають роботі на дистанції.
2.	Перевірка безпеки та зручності місця роботи команди (старт, фініш, ПС, лінія маршруту).	2.1	Перевірити облаштування місця роботи спортсменів, що забезпечує зручність і безпеку роботи.
3.	Перевірка суддівського обладнання дистанції.	3.1	Перевірити відповідність обладнаних точок закріплення заявленим у схемі дистанції.
		3.2	Перевірити правильність виконання суддівських перил.
		3.3	Перевірити надійність вузлів і точок закріплення.
		3.4	Перевірити відповідність обладнаних точок закріплення силовим навантаженням і векторам тяги.
		3.5	Перевірити забезпечення правильної роботи суддівської страховки.
4.	Перевірка умов безпеки роботи суддівської бригади.	4.1	Забезпечення можливості зручного контролю суддівської бригадою всієї дистанції.
5.	Заповнення необхідної документації.	5.1	Заповнити акт прийому дистанції.

В якості наступного кроку пропонується виконання комплексу дій «Етап перевірки командного спорядження». В залежності від організаційної структури ГСК конкретних змагань, дії цього етапу можуть виконуватися як безпосередньо заступником головного судді змагань з безпеки, так і головою технічної комісії, якщо склад суддівської бригади змагань передбачає виділення цієї посади в окрему позицію.

На відміну від раніше розглянутих перших двох етапів, черговість виконання яких визначається логікою підготовки до проведення змагань, послідовність виконання цього етапу може змінюватися залежно від особливостей організації конкретних змагань. Тобто етап перевірки командного спорядження можна виконувати в будь-який зручний для організаторів і учасників час, за умови, що командне спорядження пройде перевірку до старту команди на дистанції.

Послідовність перевірки та необхідні дії під час виконання цього етапу наводяться в таблиці 3.

Таблиця 3

Етап перевірки командного спорядження

№	Послідовність перевірки	№	Необхідні дії
1.	Перевірка заявленого спорядження команд.	1.1	Перевірити спорядження відповідно до вимог нормативних документів.
		1.2	Визначити можливість використання заявленого нестандартного спорядження.
2.	Робота з необхідною документацією.	2.1	Перевірити та заповнити декларації на спорядження, яке буде використовуватися.
		2.2	Заповнити протокол технічної комісії.

Однією з характерних особливостей процедури проведення змагань зі спортивного гірського туризму є процедура «показ дистанції». Під час проведення даного етапу відбувається перевірка суддівського обладнання дистанції, остаточне уточнення умов її проходження, можливих місць роботи учасників.

Так само на цьому етапі роботи можуть вноситися уточнювальні зміни в суддівському обладнанні дистанції. Тобто в початкове обладнання дистанції, визначене регламентуючими

документами та яке було проконтрольоване на етапі перевірки дистанції змагань, можуть бути внесені деякі зміни, що потребують своєї оцінки з точки зору забезпечення необхідного рівня безпеки дистанції.

Дії цього етапу необхідно виконувати спільно з начальником дистанції і загальний стан дистанції повторно перевіряється після оперативного внесення необхідних змін у суддівському обладнанні дистанції.

Загальний набір і послідовність необхідних дій наведено в таблиці 4.

Таблиця 4

Етап показу дистанції змагань

№	Послідовність перевірки	№	Необхідні дії
1.	Участь у показі дистанції.	1.1	Контроль правильності проставлення дистанції.
		1.2	Оперативне усунення помічених недоліків.
		1.3	Фіксація зауважень і пропозицій для вироблення рішення на нараді представників.
2.	Коригування дистанції.	2.1	Оперативне коригування дистанції на основі рішень показу дистанції.

Наступним після показу дистанції виступає «Етап проведення наради представників команд». Переважно цей етап передбачає розв'язання процедурних питань, пов'язаних із порядком виступу команд на дистанціях, особливостей суддівства, визначенням часу початку старту перших команд на кожній із дистанцій.

З погляду забезпечення безпеки на цьому етапі обговорюється порядок дій у разі виникнення позаштатних і аварійних ситуацій, час готовності дистанцій до старту команд і деякі інші питання. Основні питання, які потребують свого вирішення на цьому етапі, наведено в таблиці 5.

Таблиця 5

Етап проведення наради представників команд

№	Послідовність перевірки	№	Необхідні дії
1.	Участь у нараді представників.	1.1	Оперативне вирішення питань, що виникають під час проведення наради.
		1.2	Визначити порядок дій у разі виникнення нештатної ситуації.
2.	Визначення часу готовності дистанції.	2.1.	Визначити час початку роботи служби дистанції.
		2.2.	Визначити час початку роботи суддівської бригади дистанції.

Під час проведення змагань зі спортивного туризму може виникнути необхідність збереження дистанції від дій сторонніх осіб у періоді, коли дистанції не працюють, і відповідно суддівська бригада та служба дистанції не здійснює її контроль. При проведенні змагань, на яких дистанції розташовані в закритому приміщенні, дана проблема зазвичай не виникає, оскільки приміщення можна просто закрити, і тим самим зберегти цілісність суддівського обладнання дистанції.

Розташування дистанцій змагань у польових умовах може викликати необхідність вирішення низки питань. У більшості випадків змагання зі спортивного туризму проводяться в місцях, де присутня достатня кількість сторонніх осіб, які своїми діями можуть порушити цілісність суддівського обладнання дистанції.

Як попереджувальні заходи при вирішенні цього питання слід розглядати забезпечення режиму охорони дистанції на період відсутності виступів команд, у тому числі в нічний час, або повний чи частковий демонтаж дистанції на час перерви у виступах (зазвичай у нічний час).

Обсяг і важливість необхідних рішень цього питання дають змогу відокремити їх в окремий етап, дії якого наводяться в таблиці 6. Необхідно зазначити, що дії цього етапу необхідно окремо розглядати відносно кожної з дистанцій, оскільки обсяг необхідних дій зі збереження працездатності різних дистанцій може значно відрізнятись.

Таблиця 6

Етап вжиття заходів для збереження дистанції

№	Послідовність перевірки	№	Необхідні дії
1.	Визначення комплексу необхідних заходів для збереження дистанції в період відсутності вступів.	1.1	Визначити необхідність та обсяг часткового або повного демонтажу дистанції.
		1.2	У разі демонтажу дистанції визначити комплекс заходів та час виконання повторного монтажу дистанції перед початком стартів.
		1.3	Визначення режиму охорони дистанції.

Останнім етапом забезпечення необхідного рівня безпеки під час проведення змагань є перевірка працездатності дистанцій безпосередньо перед стартом команд.

Залежно від дій, вжитих під час виконання попереднього етапу, склад робіт із забезпечення працездатності дистанцій може відрізнятись. Дії цього етапу виконуються спільно з начальниками дистанцій. Необхідно зазначити, що навіть у разі, якщо дистанція не піддавалася роботам із часткового демонтажу, а залишалася в незмінному вигляді, вона все одно повинна пройти повторний контроль.

Повторний контроль необхідно провести до початку роботи дистанції. Відповідно, роботи даного етапу необхідно провести на кожній із дистанцій, на яких відбуватимуться вступ команди.

Дії необхідні при виконанні даного етапу наведені в таблиці 7.

Таблиця 7

Етап перевірки готовності дистанції перед стартом

№	Послідовність перевірки	№	Необхідні дії
1.	Підготовка обладнання дистанції до змагань.	1.1	Провести роботи з відновлення дистанції.
2.	Перевірка готовності дистанції до змагань.	2.1	Провести комплекс дій етапу перевірки дистанції до змагань.

У деяких випадках дистанція змагань може бути задіяна протягом декількох днів. У такому разі дії, наведені в таблицях 6 та 7, необхідно повторювати в залежності від режиму роботи дистанції.

Виконання запропонованого комплексу дій, описаного в таблицях 1–7, полегшує роботу та повністю забезпечує можливість підтримання необхідного рівня безпеки під час проведення змагань зі спортивного туризму загалом і зокрема змагань з гірського туризму. Наведений алгоритм дій забезпечує зручність у роботі та якісне виконання функціональних обов'язків членів суддівської бригади, що забезпечують підтримання необхідного рівня безпеки змагань.

Наведені дії пропонується розглядати як базові, і, залежно від умов проведення конкретних змагань, до них можуть бути внесені доповнення або зміни.

Висновки. Проаналізовано та визначено весь спектр питань щодо забезпечення необхідного рівня безпеки під час проведення змагань зі спортивного гірського туризму з точки зору роботи заступника головного судді з безпеки.

Визначено структуру та порядок виконання, запропоновано конкретний алгоритм дій щодо виконання функціональних обов'язків заступника головного судді з безпеки та інших членів суддівської бригади з погляду питання, що розглядається.

Запропонована структура і форма подачі матеріалу полегшує практичну роботу та може бути використана під час вироблення конкретних методичних рекомендацій, що регламентують роботу в даній сфері.

Результати роботи, які викладені в даній статті, пройшли апробацію та були використані при підготовці та проведенні Всеукраїнського семінару суддів та тренерів команд зі спортивного гірського туризму 2025 року, який проводився гірською комісією Федерації спортивного туризму України. Також запропонований підхід до забезпечення необхідного рівня безпеки

використовувався під час підготовки до проведення Чемпіонату України зі спортивного туризму – «Гірський туризм 2025 року».

Запропонований у роботі алгоритм дій та форма подачі матеріалу засвідчили зручність у роботі та отримали високу оцінку з боку осіб, які забезпечують вирішення питань, що розглядалися в цій роботі.

Література:

1. Григорович А.М., Риженко Д.Ю. Питання забезпечення безпеки при проведенні змагань зі спортивного туризму. *Olympicus*. 2024. № 4. С. 10–16. <https://doi.org/10.24195/olympicus/2024-4.2>
2. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Ж516 Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. 6-е вид. К. : Каравела, 2008. 344 с.
3. Постанова Кабінету Міністрів від 18 грудня 1998 року «Про порядок підготовки спортивних споруд та інших спеціально відведених місць для проведення масових та культурно-видавничих заходів URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2025-98-%D0%BF#Text> (дата звернення 1 травня 2025 р.).
4. Правила спортивних змагань зі спортивного туризму. Київ, 2024. 65 с. URL: <https://www.mountain.net.ua/content/uploads/12.12.2024.-pravila-sportivnih-zmagan-zy-sportivnogo-turizmu.pdf>
5. Технічний регламент проведення спортивних змагань зі спортивного туризму (група спортивних дисциплін – «дистанція гірська»). URL: <https://www.mountain.net.ua/content/uploads/tehnichnij-reglament.-distanczi%D1%97-vvedeno-v-diyu-01.11.2021.pdf>
6. Торяник В.М., Джинджоян В.В. Безпека туризму: навчальний посібник. За заг. ред. доктора юридичних наук, професора, заслуженого юриста України О.В. Негодченка. Дніпро : ВНПЗ «ДГУ», 2018. 284 с.

References:

1. Grigorovich, A.M., & Ryzhenko, D.Yu. (2024). Pytannia zabezpechennia bezpeky pry provedenni zmahan zi sportyvnoho turyzmu [Security issues during sports tourism competitions]. *Olympicus*, 4, 10–14 [in Ukrainian].
2. Zhelibo, Ye. P., Zaverukha, N. M., & Zatsarnyi V. V. (2008). Zh516 Bezpeka zhyttiedialnosti [Life safety]. Kyiv : Karavela. [in Ukrainian].
3. Postanova Kabinetu Ministriv vid 18 hrudnia 1998 roku «Pro poriadok pidhotovky sportyvnykh sporud ta inshykh spetsialno vidvedenykh mistis dlia provedennia masovykh ta kulturno-vydovyschnykh zakhodiv [Resolution of the Cabinet of Ministers of December 18, 1998 “On the procedure for preparing sports facilities and other specially designated places for holding mass and cultural events]. zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2025-98-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
4. Pravyla sportyvnykh zmahan zi sportyvnoho turyzmu [Rules of sports competitions in sports tourism]. (2021). Kyiv. URL: <https://www.mountain.net.ua/content/uploads/12.12.2024.-pravila-sportivnih-zmagan-zy-sportivnogo-turizmu.pdf> [in Ukrainian].
5. Tekhnichniy rehlament provedennia sportyvnykh zmahan zi sportyvnoho turyzmu (hrupa sportyvnykh dystsyplin – “dystantsiia hirska”) [Technical Regulations for holding sports competitions in sports tourism (group of sports disciplines – “mountain tourism”)]. URL: <https://www.mountain.net.ua/content/uploads/tehnichnij-reglament.-distanczi%D1%97-vvedeno-v-diyu-01.11.2021.pdf> [in Ukrainian].
6. Torianyk, V.M., & Dzhyndzhoian, V.V., (2018). Bezpeka turyzmu: navchalnyi posibnyk [Tourism security: a study guide]. O.V. Nehodchenko (Ed). Dnipro : VNPZ «DHU» [in Ukrainian].

Ryzhenko Daria, Grigorovich Anton

ANALYSIS OF THE ACTIONS OF THE JUDGING TEAM IN TERMS OF ENSURING THE SAFETY OF THE SPORT MOUNTAIN TOURISM COMPETITIONS

The relevance of the presented work is confirmed by the practical importance of addressing safety issues during the organisation and conduct of sports mountain tourism competitions.

The specificity of sport mountain tourism competitions is the potential danger associated with the peculiarities of this sport. This requires addressing a number of issues aimed at ensuring the required level of safety during the preparation and holding of such competitions. According to the existing regulations, the responsibility for addressing these issues lies with the Deputy Chief Safety Judge of the competition. Currently, there is an objective need to develop specific methodological recommendations aimed at defining and regulating the actions of the deputy chief referee of competitions on safety. This paper is devoted to the development of such recommendations and their adaptation to different conditions of competitions.

Aim. *Development of specific methodological recommendations for the actions of the deputy chief referee of the competition on security during the competition. Determination of the scope, procedure and responsible executors of the proposed actions.*

Research methods: *Analysis of the materials of observations of the actions of the refereeing team in ensuring the required level of safety of competitions. Analysis of available literature and use of materials from previous studies. Structuring and determining the scope of the necessary technical and technological actions of the members of the judging team.*

Research results. *The paper presents the developed recommendations to ensure coverage of the full range of issues that fall within the competence of the deputy chief security judge.*

To facilitate the work, a clear definition of the range of issues is proposed depending on the stage of preparation and holding of competitions. The author identifies specific stages, the sequence of their implementation, specific actions and responsible executors in the performance of work at each of the stages under consideration. The algorithms of actions in different scenarios of competitions with different conditions of their holding are considered.

The presented recommendations fully cover the entire range of issues related to ensuring the required level of safety during the sport mountain tourism competitions and fully describe the scope of responsibility and the procedure for the deputy chief safety judge of the competitions

Key words: *sports tourism, risk factors, competition safety, deputy chief referee for safety, action algorithm.*